

**Fyrirminur
og vansar við
P-bollanum**

**eftir KNUD LUNDBERG
»Aktuelt«**

Flestu kvinnur kenna seg ikki væl beint undan mána sjúkuni. Nógvar kenna seg so mikið illa, at tær hugsa gjølla um tilveruna í síni heild.

Í mong ár hevur meiri enn helmingurin havt ilsku undan mána sjúkuni. Men kvinnurnar hava onki sagt um hetta, tí slíkt verður ikki talað um. Og á sama hátt eru víðurskiptini í dag. Læknar hava orð fyrri hesa ilsku. Merkingarnar av orðunum, sum á donskum eita præmentsruelt syndrom eru tær, at ilskan kemur undan mána sjúkuni, samstundis sum sjúkaeyðkennini verða savnað. Orðini vórðu á fyrsta sinni tikin í nýtslu í 1953 av Raymond Greene og Katharinu Dalton í einum medisinskum tíðarriti.

Hesir rithøvundar siga um orðini, at teir høvdu ikki nakra ávísar hugsan, tá tey vórðu skrivað.

Blúgvær

Tá ið tað, sum danir nevna syndrom er komið fram, ber til at hugsa eitt sindur gjøllari um orðið.

Í fyrstu atløgu kann verða sagt, at tað blúgvær sinnið hjá kvinnuni hevur fingið hana at tagt um ilskuna, ið hon hevur undan mána sjúkuni.

Síðan kann verða sagt, at læknarnir hava heldur enn ikki átt við at skilja. Flestu læknar

P-BOLLIN - HVAT ER VIRKI HANSARA?

Ein fyrirminur við p-bollanum er, at kvinnan kennir seg ikki so illa undir mána sjúkuni, og harvið er fingin greiða á spurninginum, hví kvinnan heldur ynskir at verða ein part av østrogein sínum fyrriuttan

er av kálkyninum. Teir halda, tunglyndi kvinnurnar vera nakað, sum eigur at vera, tá sum teir siga, ikki slepst undan tí. Og onki er at ivast í, at teir hava hildið sjúkaeyðkennini verða ov nógv avgjørd.

Í triðja lagi er at siga, at p-bollin hevur fyrri stuttum vundið fram. Bollin eigur sín lut, at komið er eftir, at tað ber til at fáa ein linna hjá mongum kvinnum, í samband við víðgerðina av áðurnevndu kynshormonum.

Einaferð um mánaðin

Rithøvundarnir Greene og Dal-

ton greiddu frá orðunum í samband við, at 87 kvinnur høvdu slíka sjúku.

Tað eru óivað mangar kvinnur, sum halda, at henda sjúka er bert nakað, ið eigur at vera, og tiskil eigur heldur ikki at verða talað um tær. Men hvussu er og ikki. Tær 87 kvinnurnar gjørdust veruliga sjúkar — einaferð um mánaðin.

Sjúkaeyðkennini koma tí vanligi nakrar fáar dagar undan mána sjúkuni, og gera tey seg ikki so nógv galdandi, tá kvinnan hevur fingið sjúkuna. Katharina Dalton sigur um eina írsku gentu, at hon hevði sjúka-

eyðkenni 14 dagar undan mána sjúkuni.

Írsku gentan sigur um hetta: — Eg vil siga, at eg havi tað væl, bert tá eg havi tað ikki væl.

Tunglyndi

Vanliga varir mána sjúkan bert nakrar fáar dagar, men líkamikið, tá sjúkan vitjar aftur hvønn mánaða, er lett at skilja, at kvinnan verður móð.

Sjúkaeyðkennini eru mong, men í hesum sambandi vildi verið rættast at skriva um tunglyndi kvinnunar.

Hetta tunglyndið ger ikki nakran mun, um talan er um, at tað bætir. Tað at kvinnan gerst líkasæl og bert ynskir at fáa onkran heilivág, so at hon kann kenna seg betur, kemst av, at hon er vörðin so móð av øllum hesum. Við øðrum orðum: hópur av læknaávisingum er skrivaðar til líta og onga nyttu í hesum sambandi.

Eitt trupult tíðarskeið

Tað er so javnan, at hoyrt verður um, at skúlagentur hava fingið vánaligt úrslit í skúlanum, og at mammann, tá børnini og maðrin er farin av húsi, leggur seg aftur, orsakað av tí trupla tíðarskeiðinum, frá tí, at sjúkaeyðkennini gera seg galdandi, til kvinnan hevur fingið mána sjúkuna.

Tey, sum hava nógv samband við mammuna ella gentuna, tað veri seg systkin, pápi o. s. fr. verða noydd at skilja

truplu støðu teirra og eiga samstundis at kenna á ser, sum um onki óvanligt er hent, um mammann ella gentan gerst eitt sindur gruggut.

Í Fraklandi, t. d. hava hesi víðurskipti fingið stóran týðning. M. a. skulu dómarar, um so er, at okkurt er hent í tíðarskeiðinum, tá sjúkaeyðkennini gera seg galdandi, at kanna hetta, áðrenn dómur fellur.

P-bollin stuðlar

Í samband við alt tað, ið omfyrir er nevnt um sjúkaeyðkenni, og hvat tey kunnu hava við ser, er p-bollin ein stuðul hjá kvinnuni, ið ætlar at sleppa undan hesum øllum. — Tað ber til í hesum føri at taka p-bollar, og fáa ein bata, men hetta er kanska onki serstakt kortini, tí er orsøkin til sjúkuna ov stór nøgd av østrogein, ber til at fáa hesa nøgd skamtá við at taka p-bollar. Í áður skrivaðari grein hevur verið nevndur spurningurin, hvussu tað ber til, at kvinnan kann vera ein part av østrogein sínum fyrriuttan, og varð komið eftir, at tað bar til á ein ella annan hátt.

Svarið, hesum víðvíkjandi, er tað, at kvinnan heldur vil sleppa undan ilskuni, áðrenn mána sjúkan byrjar, og tekur tí p-bollar, sigur Knud Lundberg.

Útbjóðing

Vegna byggingevndina fyrri Fróðskaparsetur Føroya verður útbjóðing í almennaslicitation, kloakk, betong- og jarnbetongarbeiðið við »Evnafrøðiliga og bakterio-logiska starvstovu«.

Frágreiðing og tekningar fáast til láns móti kr. 300,- í veðhaldi frá skrivstovu okkara, so langt tilfarið røkkur.

Skrivlig boð í afturlatnum brævhjálva verða at lata inn til okkum, í seinasta lagi hósdagin 5. okt. kl. 12.00, merkt: Boð uppá Fróðskaparsetur Føroya.

Boðini verða tá opnað og kunnu teir bjóðandi verða hjástaddir.

Tórshavn, tann 21. september 1972.

LAMHAUGE & WAAGSTEIN
Projekterings- og byggefélag
Tinghúsvegur 13, tlf. 1 1290
3800 Tórshavn

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

Færøernes Realkreditinstitut

Tær av notarius publicus sambært víðtøkum stovnsins drignu obligatióinir til eitt virði uppá

kr. 3.441.000,00

verða við hesum sagnar upp til gjalddingar tann 1. desember 1972.

Dráttarlisti við numrum á teim drignu obligatiónum fæst útflyggjaður ella sendur portofritt við at venda ser til skrivstovu stovnsins.

Tórshavn, tann 28. september 1972.

STJÓRNIN

Lýsið í SOSIALINUM!

Spinnið í Gøtu

tygum fáa gott tóg, og skjóta avgreiðslu.

Vit keypa óvaskaða og vaskaða ull og selja øll sløg av føroyskum tógvi.

TØTINGARVIRKIÐ

vj Ólavur Gregersen — tlf. 20 í Gøtu